

IVM Coronanieuws 15 mei 2020

Opening

Welkom bij het IVM Coronanieuws over geneesmiddelen en corona van 15 mei.

Remdesivir

Het EMA heeft het compassionate use programma voor remdesivir uitgebreid. Patiënten in het ziekenhuis die mechanisch beademd werden, kwamen hiervoor al in aanmerking. Het compassionate use programma geldt nu ook voor opgenomen patiënten die zuurstof nodig hebben via niet-invasieve beademing, high-flow zuurstofapparatuur of hartlongmachine. Het EMA geeft ook aan dat de behandelduur bij een deel van de patiënten verkort kan worden van 10 naar 5 dagen. De besluiten zijn genomen op basis van de voorlopige resultaten van 2 studies. Volgens advies van de SWAB blijft optimale supportieve zorg bij ernstig zieke COVID-19-patiënten het meest belangrijk. Remdesivir is geen geregistreerd geneesmiddel en daarom alleen beschikbaar via het compassionate use programma of in studieverband.

Behandeladvies SWAB: www.swab.nl.

Antistoffen

Vorige week meldden we u al de start van de behandeling van IC-patiënten met antistoffen uit het bloedplasma van herstelde COVID-19-patiënten. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door het Erasmus MC en bloedbank Sanquin. Inmiddels heeft Sanquin zich aangesloten bij een internationale plasma-alliantie, bestaande uit diverse farmaceutische bedrijven, mondiale en lokale plasmaverwerkende partijen en enkele organisaties buiten de plasma-industrie. Het eerste doel van deze alliantie is het versnellen van de ontwikkeling van antistoffen uit plasma tot een geneesmiddel, als mogelijke behandeling voor patiënten met een risico op ernstige complicaties door COVID-19.

De Universiteit van Gent doet onderzoek naar de toepasbaarheid van antistoffen van lama's. Er zijn aanwijzingen uit eerder onderzoek tijdens de SARS- en MERS-epidemieën dat deze antistoffen ook bruikbaar zijn tegen het coronavirus. De onderzoekers denken tegen het einde van het jaar de eerste testen op mensen te kunnen uitvoeren.

Vitamine D

Diverse onderzoeken suggereren een verband tussen vitamine D-deficiëntie en COVID-19. Er is echter geen verschil gevonden in vitamine D-spiegels tussen mensen met en zonder een positieve test voor COVID-19. Wel lijkt een ernstige vitamine D-deficiëntie geassocieerd te zijn met een ernstiger verloop van COVID-19. Een causaal verband is echter nog niet aangetoond. Ook is niet bekend of preventieve vitamine D-suppletie zinvol is. Het advies van Voedingscentrum blijft daarom dat preventieve vitamine D-suppletie alleen nodig is bij mensen voor wie het suppletieadvies van de Gezondheidsraad geldt. Het gaat dan om mannen vanaf 70 en vrouwen vanaf 50 jaar, jonge kinderen en iedereen met een getinte huidskleur. Anderen krijgen voldoende vitamine D binnen via zonlicht en gezonde voeding. Iemand die door de coronamaatregelen niet naar buiten kan, kan ook voor een open raam in de zon gaan zitten.

Voedingscentrum: www.voedingscentrum.nl

Gezondheidsraad: www.gezondheidsraad.nl

Klinisch onderzoek

Het EMA is momenteel in gesprek met ontwikkelaars van ongeveer 115 potentiële behandelingen en 33 vaccins tegen COVID-19. Inmiddels lopen diverse klinische studies naar de effecten van immuunmodulatoren op de cytokinestorm bij COVID-19. Het gaat dan om studies met onder andere anakinra, meplazumab, ruxolitinib, sarilumab en tocilizumab. Resultaten van deze studies laten nog op zich wachten. Het onderzoek wordt momenteel lastiger door de afname van het aantal COVID-19 patiënten, waardoor de inclusie van patiënten vertraagt. Qua vaccins verwacht het EMA dat het nog minimaal een jaar duurt voor een geregistreerd vaccin wereldwijd beschikbaar is.

Geneesmiddeltekorten

De monitor van vraag en aanbod van 25 niet-coronagerelateerde medicijnen is gestart. Het CBG is verantwoordelijk voor het beoordelen van de uitkomsten. De monitor vindt plaats in samenwerking met leveranciers van geneesmiddelen, groothandels, de Stichting Farmaceutische Kerngetallen, Dutch Hospital Data, Farmanco en Farminform. Het Landelijk Coördinatiecentrum Geneesmiddelen blijft de voorraden van de essentiële IC-medicatie monitoren. Via de nieuwsbrief gaat het LCG informeren over de actuele voorraden, op basis van de gegevens uit ziekenhuizen. Momenteel is de beschikbaarheid van essentiële IC-medicatie voldoende.

Aanmelden LCG-nieuwsbrief: www.nvza.nl/landelijk-coordinatiecentrum-geneesmiddelen

Doorgeleverde bereidingen

Per 1 mei zijn de voorwaarden voor collegiaal doorleveren van bepaalde eigen bereidingen tijdelijk gewijzigd. Apothekers mogen een doorgeleverde bereiding gebruiken als startmateriaal. Hierdoor wordt het mogelijk om producten uit halffabrikaten sneller gereed te maken voor toediening bij de patiënt. De tijdelijke aanpassing geldt tot 1 juli.

COVID-19 in zorginstellingen

Het behandeladvies COVID-19 Acute fase en nazorg voor cliënten in verpleeghuizen, instellingen voor verstandelijk gehandicapten, woonzorgcentra en kleinschalige woonvoorzieningen is aangepast. Een van de wijzigingen betreft de tromboseprofylaxe. In de ouderenzorg kan tromboseprofylaxe overwogen worden bij ernstig zieke COVID-19-patiënten, zeker bij een eerdere diep veneuze trombose of longembolie en/of een sterke afname van de mobiliteit. In de gehandicaptenzorg kan tromboseprofylaxe eveneens overwogen worden bij ernstig zieke COVID-19-patiënten. Bij deze patiënten gaat het dan met name over degenen die normaal gesproken naar het ziekenhuis waren verwezen, maar bij wie dat nu niet gebeurt vanwege kwetsbaarheid of beperkte opnamecapaciteit.

Behandeladvies: www.verenso.nl/nieuws/update-behandeladvies-covid-19-acute-zorg-en-nazorg

Coronalongplein

Het longfonds en de Long Alliantie Nederland hebben een online platform opgezet voor mensen met longklachten na COVID-19. Op het platform kunnen patiënten informatie vinden, ervaringen uitwisselen en meedoen aan onderzoek. Het coronalongplein is mede gefinancierd door Zilveren Kruis.

Platform: www.coronalongplein.nl

Medische hulpmiddelen

De nieuwe Europese wet voor medische hulpmiddelen, de Medical Device Regulation wordt uitgesteld vanwege de coronavirus. Deze verordening gaat nu niet dit jaar op 26 mei in, maar in 2021. Hierdoor blijft de huidige nationale Wet op de Medische Hulpmiddelen nog een jaar geldig.

Nepnieuws

In eerdere journaals waarschuwden we al voor nepberichten over corona en de behandeling hiervan. Op social media circuleerden deze week berichten over colloïdaal zilver als behandeling tegen corona. Uit sommige in vitro studies blijkt dat colloïdaal zilver micro-organismen kan doden, maar in studies bij mensen zijn geen duidelijke effecten vastgesteld. Wel is er bij regelmatig gebruik van colloïdaal zilver een risico op irreversibele blauwachtige verkleuring van de huid.

Daarnaast kreeg deze week een video met een huisarts die onder andere hydroxychloroquine, quercetine en selenium aanbeveelt voor profylaxe van corona-infecties veel aandacht op internet. Hij stelt bijvoorbeeld dat de uit planten gehaalde kleurstof quercetine een alternatief is voor hydroxychloroquine, maar 30% minder goed werkt. De hierbij horende zelfzorgwebsite zet in de disclaimer dat de informatie 'mede op basis van wetenschappelijke gegevens' is geschreven. Deels selectief shoppen uit wetenschappelijke publicaties en dat aanvullen met luchtfitserij, vinden we bij het IVM onverantwoord. We hebben hier dan ook melding van gemaakt bij de IGJ. Alert blijven op dergelijke berichten met twijfelachtige of valse claims is van belang, evenals het wijzen van uw patiënten op betrouwbare informatie.

Tot slot

Er staan tot 25 mei nog 2 subsidieoproepen open vanuit ZonMw. De eerste betreft onderzoek naar de maatschappelijke effecten van de coronapandemie en de bijbehorende maatregelen. De tweede is voor kortlopend actieonderzoek onder de naam Wetenschap voor de praktijk.

Volgende week verschijnt het volgende coronanieuws. Op de hoogte blijven van nieuwe journaals? U kunt zich abonneren op ons Youtube-kanaal door te klikken op ons logo rechtsonderin. Of meldt u zich aan voor de journaalupdate op de website van het IVM. Als u wilt zien hoe de kennis over geneesmiddelen en vaccins stapsgewijs groeit, kijk dan ook onze eerdere journaals terug.

ZonMw: www.zonmw.nl

Aanmelden journaalupdate: www.ivm.nl